

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Esipuhe / Forord 5

Käyttäjälle / Til brugeren 11

KAPITEL 1 Hvad hedder du? 15

- Dialoger: Strukturer og øvelser 16
- Tekstforståelse: Århus-historier 17
- Fra skrevet dansk til skrevet svensk 19
- Grammatik: De danske tal 21
- Lytteforståelse: Forskellige danskere præsenterer sig kort 24
- Skriveøvelse: Jeg præsenterer mig selv 24

KAPITEL 2 Hvordan går det? 25

- Dialoger: Strukturer og øvelser 26
- Grammatik: Spørgeord 27
- Tekstforståelse: Dansk mentalitet 29
- Lytteforståelse: Anette præsenterer sig 30
- Mariann om humor 30
- Skriveøvelse: Hvad er hygge? 30
- Øvelse til ordlisten 30

KAPITEL 3 Hvad laver du? 31

- Dialoger: Strukturer og øvelser 32
- Sang: "Svantes lykkelige dag" 34
- Tekstforståelse: Arbejdskultur 35
- Lytteforståelse: Folk præsenterer deres arbejde 37
- Skriveøvelse: Mit arbejde 38

KAPITEL 4 Skal vi lave en aftale? 39

- Dialoger: Strukturer og øvelser 40
- Tekstforståelse: Benny Andersens digt "Tiden" 42
- Lytteforståelse: En øvelse med datoer og årstal 43
- Per inviterer Lisbeth i biografen 44
- Anna om dansk film 44
- Skriveøvelse: Min typiske dag 44

KAPITEL 5 Skal vi ikke have en kop kaffe? 45

» Dialoger: Strukturer og øvelser 46

Tekstforståelse: Spisekort 48

» Lytteforståelse: Gittes nye café 49

På restaurant 49

Telefonsamtale 49

Skriveøvelse: Dansk mad 50

KAPITEL 6 Hvordan er vejret i dag? 51

» Dialoger: Strukturer og øvelser 52

Tekstforståelse: Klimaændringer og klimaløfte 53

» Lytteforståelse: Lars præsenterer sig 55

Skriveøvelse: Hvordan er vejret? 56

KAPITEL 7 Kan jeg tale med Lene Hansen? 57

» Dialoger: Strukturer og øvelser 58

Tekstforståelse: Hotelbrochure 60

» Lytteforståelse: Telefonsamtaler: Reservation af hotel 62

Johannes præsenterer sit arbejde 62

Skriveøvelse: Hotelreservation pr. e-mail 63

Krydsordsopgave 64

KAPITEL 8 Undskyld, hvor ligger banegården? 65

» Dialoger: Strukturer og øvelser 66

» Lytteforståelse: Lise om seværdigheder 68

Kaj om Faaborg og omegn 68

Tekstforståelse: Artikel "Ligger Svendborg i Sønderjylland?" 69

Skriveøvelse: Top 10-attraktioner 70

Vejskilte 71

» Sang: "Dejlige, dejlige København" 72

UDTALE 73

- 🔊 Introduktion og fonetiske tegn 74
- 🔊 Nogle karakteristika i dansk udtale 76
- 🔊 1. Det danske a 77
- 🔊 2. Det danske d 79
- 🔊 3. Det danske g 81
- 🔊 4. Det danske v 83
- 🔊 5. Det danske r 84
- 🔊 Repetition: Sjove sætninger 86

GRAMMATIK 87

- 1. Pronominer 88
- 2. Substantiver 91
- 3. Adjektiver 97
- 4. Verber 103
- 5. Præpositioner 113
- 6. Specielle småord 118
 - Når eller da? 118
 - Om eller hvis? 120
 - Som eller der? 121
 - Nogen eller nogle? 122

BONUS - På opdagelse i dansk kultur og samfund 123

- 1. Fester og festtraditioner 🔊 Jakob Pilegaard: Fester og festtraditioner 125
 - Tekst om lejlighedssange 126
 - 🔊 Lejlighedssang 127
- 2. Mad 🔊 Bruno David: Dansk mad 128
 - 🔊 Jannie Vestergaard: Et nordisk projekt 129
 - Tekst om frikadeller 130
- 3. Musik
 - Tekst om Danmarks Kulturkanon og om dansk musik 131
 - 🔊 Michael Bojesen: Højskolesangbogen 132
 - 🔊 Sangen "Det var en lørdag aften" 133
- 4. Litteratur
 - Tekst om litteratur 134
 - 🔊 Inge Ansine Jensen: Dansk litteratur 135
 - Leif Davidsens biografi 136
 - 🔊 Leif Davidsen: Eget forfatterskab 137

5. Design og kunsthåndværk	Tekst om dansk design fra Kulturkanon 138 Ditlev Schaeffer: Dansk design 139
6. Uddannelsessystemet	Tekst om det danske uddannelsessystem 140 Rune, Sander og Anna Olivia præsenterer sig selv 142 Hans Grishauge: Efterskole 143
7. Politik	Tekst om Folketinget og de danske politiske partier 144 Rune Slothus: De danske partier 146
8. Arbejdsmarkedet	Tekst om det danske arbejdsmarked 147 Johnny Madsen: Fagforeningen 3F 149
9. Dialekter	 Karen Margrethe Pedersen: De danske dialekter 150 Artikel om Michael Ejstrups undersøgelse af dialekter 151 Lis Kjeldgaard taler dialekt 152
10. Færøerne og Grønland	Fakta om Færøerne og Grønland 153 Bogi Godtfred: Dansk på Færøerne 153 Maria Simonsen: Dansk på Grønland 153

TIPS TIL LINKS OG BØGER 154

ORDLISTE Dansk–svensk–finsk ordliste 157

FOTOLISTE 163

CD'ERNES INDHOLD:

CD1 Kapitel 1–6

CD2 Kapitel 7–8 og Udtale
Dansk–svensk–finsk ordliste

CD3 Bonuskapitel: På opdagelse i dansk kultur og samfund

KAPITEL 1.

1. HVAD HEDDER DU?

Jørgen: Go'dav, jeg hedder Jørgen. Hvad hedder du?

Paavo: Jeg hedder Paavo. Hvor kommer du fra?

Jørgen: Jeg er dansker.

Paavo: Nå, kommer du ikke fra Jylland?

Jørgen: Jo, jeg kommer fra Esbjerg. Hvad med dig?

Paavo: Jeg er fra Finland, fra Helsingfors.

Jørgen: Hvor har du lært at tale dansk?

Paavo: I Danmark. Kan du tale finsk?

Jørgen: Ja, men kun lidt.

Hvad hedder du?

Hvad med dig? Hvad hedder du?

Min kone hedder Tina. Hvad med din?

Hvad hedder dine børn?

Jeg hedder Karsten.

Mit navn er Claus.

Hun hedder Anne Vibeke.

De hedder Emma og Mathias.

Hvor kommer du fra?

Hvad med dig? Er du dansker?

Hvor kommer I så fra?

Jeg kommer fra Danmark.

Nej, jeg er finne. Jeg kommer fra Oulu.

Vi er svenskere. Vi kommer fra Skåne.

Kan du tale dansk?

Hvad med dig? Kan du tale svensk?

Kan din chef tale dansk?

Hvad med svensk? Kan han så tale svensk?

Kan I så tale "blandinavisk"?

Ja, det kan jeg godt.

Ja, men kun lidt.

Nej, det kan han ikke.

Ikke ret godt, men han forstår det.

Ja, selvfølgelig.

Øvelse 1. Diskutér to og to. I kan bruge de ovenstående strukturer.

Øvelse 2. Lyt, forstå og svar.

1. Hvad hedder manden?
2. Hvad hedder kvinden?
3. Hvor kommer manden fra?
4. Hvor har han lært at tale dansk?
5. Hvad synes han om at bo i Danmark?

kun = bara (vain)

en kone = hustru (vaimo)

I = ni (te, mon. 2. pers.)

at synes om = tycka om (pitää jstkn)

lidt = lite (vähän)

et barn, børn = barn (lapsi, lapset)

selvfølgelig = självklart (tietysti)

undskyld = förlåt (anteeksi)

TEKSTFORSTÅELSE

Læs først de nedenstående tekster på dansk (venstre side). Så kan du læse de samme tekster på svensk (højre side) og tjekke, om du har forstået dem rigtigt!

ÅRHUS-HISTORIER

Der er mange sjove historier om århusianerne, altså folk der bor i Århus. Også i andre lande kan man finde lignende humoristiske historier om folk i et bestemt område af landet.

A.

I Århus annoncerede et renseri:
"Vi presser Deres bukser, mens De venter".

Skomageren i den samme gade
ville være lige så god. Han annoncerede:
"Vi reparerer Deres sko, mens De venter".

Frisøren, der var indfødt århusianer og
nabo til skomageren, var ked af,
at de andre havde så stor succes.
Næste uge indrykkede han en annonce
i Århus Stiftstidende*:
"Vi klipper Deres hår, mens De venter".

I Århus annonserade en kemtvätt:
"Vi pressar Era byxor, medan Ni väntar."

Skomakaren vid samma gata
ville inte vara sämre. Han annonserade:
"Vi reparerar Era skor, medan Ni väntar."

Frisören, som var infödd århusbo och
granne med skomakaren, var ledsen över
att de andra hade så stor framgång.
Följande vecka satte han in en annons
i Århus Stiftstidende:
"Vi klipper Ert hår, medan Ni väntar."

*dansk avis (sanomalehti/tidning)

Øvelse 3. Oversæt til finsk eller svensk.

et renseri _____ De, Dem, Deres _____

en gade _____ en nabo _____

at være ked af _____ en uge _____

.....
sjov = rolig (hauska)

B.

- Ved du, at århusianerne er holdt op med at tage til Aalborg*, efter at hastighedsbegrænsningen er blevet indført?
- Nej, hvorfor?
- Fordi der er 120 km til Aalborg, og man må kun køre 80.

*Aa = å

- Vet du om at århusborna har slutat åka till Aalborg efter det att hastighetsbegränsningen har införts?
- Nej, varför det?
- Därför att det är 120 km till Aalborg, och man får köra bara 80.

Øvelse 4. Oversæt til finsk eller svensk.

at holde op _____

at tage til _____

fordi _____

kun _____

C.

- Den århusianske politibetjent blev sat til at skygge en mand. Han fik ordre til at følge ham overalt. Efter en tid kom han tilbage til stationen og sagde:
- Han slap fra mig. Jeg har fulgt ham hele dagen, men så gik han i biografen.
 - Hvorfor fulgte du så ikke efter ham?
 - Fordi jeg havde set filmen.

- Poliskonstapeln från Århus fick i uppgift att skugga en man. Han fick order om att följa honom överallt. Efter en tid kom han tillbaka till stationen och sade:
- Jag förlorade honom ur sikte. Jag har följt honom hela dagen, men så gick han på bio.
 - Varför följde du då inte efter honom?
 - Därför att jag hade sett filmen.

Øvelse 5. Oversæt til finsk eller svensk.

en politibetjent _____

at blive sat til at _____

ham _____

følge, fulgte _____

FRA SKREVET DANSK TIL SKREVET SVENSK

De fleste ord i dansk og svensk er de samme. Men af sproghistoriske årsager skrives ordene forskelligt. Ved hjælp af nedenstående skema kan du "oversætte" mange danske ord til svensk.

DANSK		vs.		SVENSK	
at købe	b	->	p	köpa	(ostaa)
en gade	d	->	t	gata	(katu)
et rige	g	->	k	rike	(valtakunta)
en vej	j	->	g	väg	(tie)
en skov	v			skog	(metsä)
et lys	y	->	ju (jo)	ljus	(valo)
en havn	vn	->	mn	hamn	(satama)
en kvinde	nd	->	nn	kvinn	(nainen)
at kalde	ld	->	ll	kalla	(kutsua)
at svare				svara	(vastata)
viser	e	->	a, o, i	visor	(laulut)
fundet				funnit	(löytänyt)
tak	k	->	ck	tack	(kiitos)
et eksempel	ks	->	x	exempel	(esimerkki)
dit				ditt	(sinun)
en bus	enkelkonsonant -> dobbelkonsonant			buss	(bussi)
en krop				kropp	(vartalo)
vil				vill	(haluaa)

forskellig = olik (erilainen)

Øvelse 6. Hvad hedder de følgende ord på svensk? Brug skemaet fra s. 19.

et øje	_____	(en) mad	_____
(en) søvn	_____	en abe	_____
en hylde	_____	at lave	_____
syg	_____	at nævne	_____
fed	_____	at lyve	_____
et løg	_____	et dyr	_____
at løbe	_____	et møde	_____
at sejle	_____	tyk	_____

Øvelse 7. På siderne 157–162 finder du en liste med danske ord, som ikke ligner svensk eller som har en anden betydning. Brug listen og oversæt følgende sætninger til enten svensk eller finsk.

1. Hun arbejder i en tøjforretning.
2. De sælger bl.a. frakker og kjoler.
3. De har udsalg i denne uge.
4. Jørgen kan aldrig huske sin kones fødselsdag.
5. Han fortalte, hvordan deres nye hus så ud.
6. Jeg har selvfølgelig betalt huslejen til tiden.
7. Hvad skal du lave i din sommerferie?
8. Kan du ikke lige lukke vinduet?
9. Hanne kan bedst lide røde pølser.
10. De grinede under hele teaterstykket.
11. Bente plejer at drikke en øl sammen med sin frokost.
12. Gider du ikke lige lukke døren op?
13. Bruger du mælk eller fløde i kaffen?
14. Jette havde meget travlt i hele sidste uge.
15. Hun læser mange forskellige, sjove bøger.
16. Han er bange for at svare forkert.
17. Chefen truede med at afskedige alle medarbejdere.
18. Det er blevet meget almindeligt at fejre kobberbryllup.
19. Hun får nu en meget pæn løn.
20. De fleste børn kedede sig under festen.

DE DANSKE TAL

Der er mange ting i det danske sprog, som ligner svensk. Men de danske tal – de ligner ikke de svenske! Eller jo, men kun de første 20!

Hvis man skal lære de danske tal, så kan man selvfølgelig prøve at lære dem udenad, som man gør med mange andre sprog. Men det kan hjælpe lidt, hvis man forstår logikken, som ligger bag systemet. For der ER faktisk en logik – tro det eller ej!

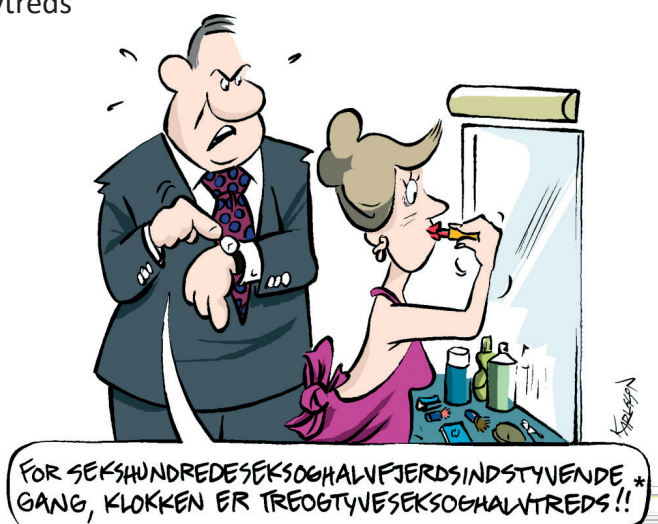
Der er to specielle ting ved det danske talsystem. Den første er, at enerne udtales før tierne (som i tysk): 21 er altså en-og-tyve og 49 er ni-og-fyrre.

Den anden specielle ting er, at systemet bygger på både et titals- og et tyvetalsystem. Tallene 20 (tyve), 30 (tredive) og 40 (fyrre) bygger på titalssystemet: 2 x 10, 3 x 10 og 4 x 10. Derimod bygger tallene fra 50 til 90 på et tyvetalsystem:

50	2 ½ x 20	halvtredje-sinds-tyve	->	<i>halvtreds</i>
60	3 x 20	tre-sinds-tyve	->	<i>tres</i>
70	3 ½ x 20	halvfjerde-sinds-tyve	->	<i>halvfjerds</i>
80	4 x 20	fire-sinds-tyve	->	<i>firs</i>
90	4 ½ x 20	halvfemte-sinds-tyve	->	<i>halvfems</i>

Dette tyvetalsystem kan måske bedre forstås, hvis man tænker på gamle dage, hvor f.eks. æg blev solgt i snese dvs. 20 stykker. Altså, når man købte f.eks. 60 æg, så købte man tre gange tyve æg, dvs. tre-sinds-tyve æg. Denne form blev så med årene forkortet til tres.

Og når man købte 50 æg, så købte man 2 ½ gange 20 æg, dvs. 2 hele snese plus en halv af den tredje snes, altså halvtreds æg. Det er jo meget logisk, ikke?

* 676. kerran, kello on 23.56. Kilde: Nordens institut i Finland

en ting = sak (asia, esine)
hurtig = snabb (nopea)

hvis = om (jos)
måske = kanske (ehkä)

udenad = utan till (ulkoa)
en snes = tjog (tiu)

» GRUNDTAL

0	nul	
1	en / et	
2	to	
3	tre	
4	fire	/fio/
5	fem	
6	seks	
7	syv	/syu/
8	otte	/ootə/
9	ni	
10	ti	
11	elve / elleve	
12	tolv	
13	tretten	
14	fjorten	
15	femten	
16	seksten	/saistən/
17	sytten	
18	atten	/ätən/
19	nitten	
20	tyve	
21	enogtyve	
22	toogtyve	
...		
30	tredive / tredve	/traðvə//traivə/
31	enogtredive	
...		
40	fyrre	/föo/
50	halvtreds	/hältres/
60	tres	
70	halvfjerds	/hälfjäos/
80	firs	/fios/
90	halvfems	
100	(et) hundred(e)	/hunroðə/
101	(et) hundrede og et	
1000	tusind(e)	
mio.	million	
mia.	milliard	
1992	nitten hundrede og tooghalvfems	
1980'erne	(nitten hundrede og) firserne	
6500	seks tusinde og fem hundrede / femogtres hundrede	

» ORDENSTAL

første
anden / andet /änən/
tredje
fjerde
femte
sjette
syvende
ottende
niende
tiende
elvte / ellevte
tolvte
trettende
fjortende
femtende
sekstende
syttende
attende
nittende
tyvende
enogtyvende
toogtyvende
...
tredivte / tredvte
enogtredivte
...
fyrrende (fyrretyvende)
halvtredsende (halvtredsindstyvende)
tressende (tresindstyvende)
halvfjerdsende (halvfjerdsindstyvende)
firsende (firsindstyvende)
halvfemsende (halvfemsindstyvende)
hundrede
...
tusinde

Øvelse 8.

a. Lyt og skriv de 10 tal, som du hører. De er alle mellem 1 og 100. Du hører dem to gange.

b. Lyt og skriv de tre årstal, de to postnumre og det ene telefonnummer, som du hører. Du hører dem to gange.

Øvelse 9. Lyt til cd'en og indsæt i tabellerne de tal, som du hører.

Tabel 1 Forbrug af fødevarer, kg pr. person. 2005

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige (2004)
Lammekød					
Fjerkræ					
Oksekød					
Svinekød					
Æg					
Kartofler					

Tabel 2 Gennemsnitslevealder i Norden, mænd og kvinder, 1990 og 2006

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1990 mænd					
2006 mænd					
1990 kvinder					
2006 kvinder					

Tabel 3 Stemmeprocent ved parlamentsvalg

Nation	Parlament	Valgdato	Stemmeprocent
Danmark	Folketinget	13.11.2007	
Færøerne	Lagtinget	20.01.2004	
Grønland	Landstinget	15.11.2005	
Finland	Riksdagen	18.03.2007	
Åland	Lagtinget	19.10.2003	
Island	Altinget	12.05.2007	
Norge	Stortinget	12.09.2005	
Sverige	Riksdagen	17.09.2006	

Tabel 4 Kønsfordeling af parlamentsmedlemmer

	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Kvinder					
Mænd					

Kilde: "Norden i tal, 2007", Nordisk Ministerråd.

et forbrug = konsumtion (kulutus) en fødevarer = livsmedel (elintarvike)
et fjerkræ = fjäderfä (siipikarja) en kartoffel = potatis (peruna) en kilde = källa (lähde)

LYTTEFORSTÅELSE

🔊 **Øvelse 10.** Lyt til de 5 små præsentationer på cd'en og svar på spørgsmålene. Du får ikke svar på alle spørgsmål for alle personer. Svarene kan også komme i en anden rækkefølge.

1. Hvad hedder hun/han?
2. Hvor gammel er hun/han?
3. Hvor kommer hun/han fra?
4. Er hun/han gift?
5. Har hun/han børn?
6. Hvad laver hun/han?
7. Hvilke fritidsinteresser har hun/han?

SKRIVEØVELSE

■ **Øvelse 11.** Skriv mindst 5 sætninger om dig selv: Hvad hedder du? Hvor kommer du fra? Hvad laver du? Har du familie?

at lytte = lyssna (kuunnella)

et spørgsmål = fråga (kysymys)

en rækkefølge = ordning (järjestys)

Hvad laver han? = Vad jobbar han med? (Mitä hän tekee työkseen?)